

Kunnskapsdepartementet

Dato: 15.06.2020

Hørings svar – NOU 2019:23 – Ny opplæringslov

I forslaget til ny opplæringslov – NOU 2019:23 – som ble levert fredag 13. desember - foreslås det å flytte bestemmelsen om musikk- og kulturskole ut av opplæringsloven og inn i kulturloven. Det er et forslag vi i Creo mener er særdeles lite gjennomtenkt og svært uklokt.

Creos entydige anbefaling er at kulturskolen, som et lovpålagt skoleslag gjennom en ny opplæringslov, bør anerkjennes som en del av grunnopplæringen, og at «kulturskoleparagrafen» blir stående også i en ny opplæringslov.

I dag er det slik at ifølge opplæringsloven § 13-6 skal alle kommuner ha et musikk- og kulturskoletilbud, enten alene eller i samarbeid med andre kommuner. Dette ble vedtatt den 5. juni 1997, gjennom et konkret forslag fra KrF:

«Alle kommunar skal aleine eller i samarbeid med andre kommunar ha eit musikk- og kulturskoletilbod til barn og unge, organisert i tilknytning til skoleverket og kulturlivet elles.»

Denne paragrafen har siden den gang vært garantisten for at det er en kulturskole i alle våre kommuner. Det er under opplæringsloven at grunnlaget for virkeform, kvalitetsutvikling og elev- og samfunnsnyttan har vært lagt. Og det er under denne juridiske føringen at også muligheten for «- i tilknytning til kulturlivet» er størst.

Det kan i den forbindelse nevnes at det i 1997 var om lag 80 kommuner uten et kulturskoletilbud, og at det da ble etablert kulturskoler veldig raskt på slutten av 90-tallet også i disse kommunene. Kulturskolen har alltid vært tett knyttet til skoleverket. Det har derfor vært naturlig at den har vært en integrert del av opplæringsloven.

Flere kulturskolelærere jobber i dag i kombinerte stillinger i grunnskolen parallelt med arbeidet i kulturskolen. Dette er positivt både for den enkelte lærer som kan jobbe i større stillingsprosent og for elevene som opplever større sammenheng mellom kunstfagene i skolen og undervisningen i kulturskolen. Dette samarbeidet er også viktig for grunnskolen, da de får lærere med mye større kompetanse i de estetiske fagene. Dette ble også påpekt i Regjeringens strategi for å styrke de praktiske og estetiske fagene i grunnskolen - «*Skaperglede, engasjement og utforskertrang. Praktisk og estetisk innhold i barnehage, skole og lærerutdanning (2019)*», der det sies at «*En måte å styrke kompetansen i praktiske og estetiske fag i grunnskolen på kan være å benytte kompetansen til kommunenes kulturskolelærere. Ved nytlysninger av stillinger har kommunen full anledning til å lyse ut stillinger som er delt mellom kulturskolen og grunnskolen (s. 35)*».

Det ligger etter Creos syn en stor selvmotsigelse i at mens grunnopplæringens kommende læreplanverk strekker seg mot kulturskolen for ønsket samarbeid på elev-, lærer- og organisatorisk nivå, så mener NOU-utvalget at kulturskolen skal gå bort fra grunnopplæringen og bevege seg i retning av «kulturlivet elles».

I «*Kulturskoleløftet. Rapport 2010*» har regjeringen sett på utfordringer og muligheter som ligger i et styrket samarbeid mellom kulturskolen, grunnskolen og SFO:

«Det er mange og varierte muligheter for samarbeidstiltak mellom grunnopplæring, SFO, kulturskole, frivillige kulturtiltak for og blant barn og unge, som kan styrke både skolens kunstoffag og estetiske arbeidsmåter i flere fag (s. 21).

Kulturskolelærernes faglige og pedagogiske kompetanse er avgjørende for kulturskolenes kvalitet. Utdanningsinstitusjonene har her et ansvar. Men mange steder ligger den største utfordringen i mangel på kombinerte stillinger som kan bidra til samarbeid mellom kunstoffaglig opplæring i grunnskole, SFO, kulturskole, frivillige lag/foreninger m.fl. Det er viktig å få fram slike modeller – og stimulere til erfaringsspredning. På denne bakgrunn anbefaler Kulturskoleutvalget at det legges bedre til rette for kombinerte stillinger i kulturskolen i samarbeid med skoleverket (s.21).»

St.meld. nr. 39 (2002-2003) «Ei blot til lyst» Om kunst og kultur i og i tilknytning til grunnskolen» sier bl.a. i kap. 3.1. at: *«Mange kommuner har bygd opp sine musikk- og kulturskoler til å bli kulturpedagogiske ressursentra i kommunene. Dette innebærer at de har bygd opp en kompetanse slik at musikk- og kulturskolen kan bistå andre aktører som grunnskole, videregående opplæring, andre offentlige institusjoner og kulturlivet ellers i deres arbeid med å realisere sine mål. Dette har disse kommunene sett som god ressursutnytting. De får på denne måten bygd opp ulike typer spisskompetanse i et miljø som i samarbeid kan benyttes av alle»*

Ved oppstarten av arbeidet med stortingsmeldingen om barne- og ungdomskultur sa daværende kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner: *«Kulturskolene er den viktigste opplæringsarenaen for barn og ungdom innen kunst og kultur. I arbeidet med stortingsmeldingen om barne- og ungdomskultur vil vi se på hvordan vi kan styrke kulturskolen». Og i begrunnelsen for å be om en stortingsmelding for kulturskolen heter det bl.a.: «Kulturskolene er en forlengelse av grunnskolens allmenne opplæringstilbud innen praktisk-estetiske fag.»*

Vi i Creo spør oss også om kommunene ønsker den foreslåtte flyttingen uten en grundig utredning? Vet vi hva dette vil føre til lokalt og regionalt? Creo tror at det å flytte kulturskolene fra opplæringslov til kulturlov kan komme til å undergrave intensjonene i det faglige og strukturelle arbeidet som nå gjøres på utdanningssiden i kommunene, og i arbeidet med å styrke kulturskolen.

Opplæringslovens kunnskapspolitiske forankring til kulturskolene bidrar til å styrke samarbeidet med skoleverket. At kulturskolelærerne også har vært omfattet av loven gjør det enklere for den enkelte kommune å utarbeide gode samarbeidsformer. I dag er det også slik at kulturskolens arbeidstidsbestemmelser er knyttet opp mot arbeidstidsbestemmelsene i skoleverket ellers.

Undervisningstallet i kulturskolen er inntil 741 timer i året, som det er for grunnskolens trinn 1 til 7. Dette er en tilsiktet og logisk sammenheng som vi som fagforening er redd for vil svekkes om kulturskolen flyttes ut av sin naturlige kontekst.

Mange organisasjoner arbeider for en forskrift knyttet til § 13-6 i opplæringsloven, en forskrift som skal si noe om egenbetaling, ventelister, styring og kompetanse blant rektorer og lærere. Men i dagens kulturlov er det ikke gitt rom for at departementet kan utforme forskrifter til kulturloven. Det vil si at i en framtidig kulturlov etter samme mal vil det ikke være mulig å utarbeide forskrifter.

Ved å være i opplæringsloven knyttes også det krav til politiattest, også for kulturskolens lærere. Dette håper vi i Creo er et ønskelig krav. I kulturloven er det ingen slike krav til eventuelle arbeidstakere.

Dagens læreplanverk for grunnskolen appellerer til et samarbeid mellom grunnskolene og kulturskolen i fagene musikk, og i kunst og håndverk. Kulturskolens lærere kan være en viktig ressurs for grunnskolens undervisning gjennom f. eks. felles prosjekter og bidra til å styrke kunst- og kulturoplæringen i grunnskolen. Å fjerne kulturskoleparagrafen fra opplæringsloven vil svekke dette samarbeidet.

Kultur er kunnskapspolitikk

Creo mener at det er viktig å merke seg at kulturskolene representerer det eneste sammenhengende utdanningsløpet innen kunst og kulturfag på kommunenivå. Det vil si at elever kan følge kulturskolens undervisning ved siden av øvrige tilbud i barnehage og skole, og på den måten legger kulturskolen et godt grunnlag for at elevene kan gå videre på høyere kunstfaglig utdanning. Kulturskolene sitter på kompetanse som skoleverket ellers i stor grad mangler, og nære og tette profesjonsfellesskap mellom ansatte i grunnskole, videregående skole og kulturskole gir svært gode synergier både for elevene, de ansatte og også de lokale frivillige og profesjonelle kulturlivet.

Alt lovverk om skole og utdanning bør etter vårt syn tilhøre samme departement. Kulturskolens elever/ deltagere omfatter barn, unge og voksne. I samarbeidet med det lokale kulturlivet finansieres kommunens kulturliv for voksne gjennom voksenopplæringsloven og studieforbundenes tilskuddsordninger. Det vil være svært unaturlig om ikke kulturskolen skulle tilhøre KD, der både øvrig skoleverk, barnehage og voksenopplæring har sine respektive lovverk.

Vi i Creo mener at kulturskolene både er et viktig kulturpolitisk prosjekt, men samtidig et minst like viktig kunnskapspolitisk prosjekt. Derfor må kulturskolene fremdeles være forankret i opplæringsloven, og det må også knyttes en forskrift til denne paragrafen.

Slik kan vi ytterligere styrke kulturskolene, men vi kan også fortsatt utvikle det gode og tette samarbeidet med grunnskolen.

Med vennlig hilsen

Hans Ole Rian
Forbundsleder
Creo – forbundet for kunst og kultur